

**Hallituksen esitys Eduskunnalle kuluttajavalituslautakunnasta
annetun lain 2 §:n muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Nykyisin kuluttajavalituslautakunnan puheenjohtaja toimii sekä täysistunnon että yhden jaoston puheenjohtajana, minkä lisäksi hänellä on erinäisiä hallinnollisia tehtäviä.

Esityksessä ehdotetaan kuluttajavalituslautakunnasta annettua lakia muutettavaksi siten, että

kuluttajavalituslautakunnan puheenjohtaja vapautettaisiin toimimasta lautakunnan jaoston puheenjohtajana.

Muutos on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

PERUSTELUT

1. Nykyinen tilanne ja ehdotettu muutos

Kuluttajavalituslautakunnan tehtävänä on antaa ratkaisusuosituksia valituksiin, joita kuluttajat tekevät yksittäisissä asioissa kuluttajansuojalaissa (38/78) tarkoitettujen, hankkimiansa kulutushyödykkeiden laadusta taikka elinkeinonharjoittajan suorituksesta. Lautakunta toimii jakaantuneena eri hyödykeryhmiä koskevia valituksia käsitteleviksi jaostoiksi. Lisäksi lautakunnassa on täysistunto, jossa käsitellään periaatteellisesti tärkeät asiat.

Lautakunnan toiminta on sen alkuajoista vähitellen laajentunut. Kun lautakunnan ensimmäisenä toimintavuonna 1979 käsiteltiin 1 719 asiaa, vuonna 1984 käsiteltiin 2 759 asiaa. Valtioneuvoston 16 päivänä kesäkuuta 1981 tekemällä päätöksellä lautakunnan jaostojen lukumäärä lisättiin viidestä kahdeksaan. Asunnonostajan oikeusturvan kehittämistä selvitettäessä on lisäksi harkittavana lautakunnan toimivallan ulottaminen myös asuntokauppoja koskeviin riita-asioihin. Tällaisia asioita lautakunta ei kiinteistönlähtäjän palveluksia lukuunottamatta nykyisin käsittele.

Kuluttajavalituslautakunnassa on sivutoiminen puheenjohtaja. Puheenjohtajan pääasiallisena tehtävänä on toimia lautakunnan täysistunnon puheenjohtajana sekä päätoimisen sihteerin avustamana johtaa lautakunnan toimintaa. Kuluttajavalituslautakunnasta annetun asetuksen (533/78) 1 §:n mukaan lautakunnan puheenjohtajan tulee seurata oikeusperiaatteiden soveltamisen ja laintulkinnan yhdenmukaisuutta kuluttajavalituslautakunnan ratkaisuisissa. Lisäksi puheenjohtajan on huolehdittava siitä, että lautakunnassa asioivien palveluun kiinnitetään erityistä huomiota ja että kuluttajavalituslautakunnalle kuuluvat tehtävät suoritetaan joutuisasti. Puheenjohtajan tehtävänä on myös valita täysistunnon käsiteltävät asiat.

Kuluttajavalituslautakunnasta annetun lain (42/78) 2 §:n 2 momentin mukaan lautakunnan puheenjohtaja määrätään myös yhden jaoston puheenjohtajaksi. Valtioneuvosto on, viimeksi 15 päivänä syyskuuta 1983 asettaessaan lautakunnan uudelleen, määrännyt lautakunnan puheenjohtajan toimimaan myös 8. jaoston puheenjohtajana. Jaosto käsittelee erinäisiä palveluksia koskevia asioita, kuten rakentamiseen liittyviä palveluksia, vakuutuspalveluksia ja yksityiseen terveyden- ja

sairaanhoidon liittyviä palveluksia. Vuosittain 8. jaosto käsittelee noin 300 asiaa. Jaoston puheenjohtajuus täysistunnon puheenjohtajuuden lisäksi merkitsee, että kuluttajavalituslautakunnan puheenjohtaja toimii vuosittain puheenjohtajana noin 500 asian käsittelyssä. Velvoitteesta seurata oikeusperiaatteiden soveltamista ja laintulkintaa lautakunnassa sekä tehtävästä ottaa täysistuntoon käsiteltävät asiat seuraa, että puheenjohtaja joutuu tarkastamaan jaostojen päätökset, käytännössä noin 1 500 päätöstä vuosittain.

Kuluttajavalituslautakunnan puheenjohtajan työmäärä on suureksi osaksi jaoston puheenjohtajana toimimisen takia muodostunut olennaisesti suuremmaksi kuin mikä alunperin oli tarkoitus ja mitä lautakunnan toiminnan kannalta on pidettävä tarkoituksenmukaisena. Lautakunnan toiminnan laajentuessa on käynyt selväksi, että jaoston puheenjohtajan tehtävien hoito vaikeuttaa merkittävästi puheenjohtajan pääasiallisten tehtävien hoitamista. Mitään erityistä syytä siihen, että lautakunnan puheenjohtajan tulisi toimia myös jaoston puheenjohtajana ei enää ole nähtävissä.

Mainituista syistä kuluttajavalituslautakunnasta annetun lain 2 §:n 2 momenttia ehdotetaan muutettavaksi siten, että puheenjohtajaa ei enää määrättäisi jaoston puheenjohtajaksi.

2. Asian valmistelu

Aloitteen kuluttajavalituslautakunnasta annetun lain muuttamisesta esitetyllä tavalla on tehty kuluttajavalituslautakunta.

Vastauksessaan esitykseen laeiksi kuluttaja-asiamiehestä annetun lain, markkinatuomioistuintesta annetun lain ja kuluttajavalituslautakunnasta annetun lain 7 §:n muuttamisesta (hall.es. 13/1982 vp.) huhtikuussa 1982 eduskunta edellytti muun ohessa, että kuluttajavalituslautakunnan puheenjohtajalle annetaan laissa ratkaisuoikeus selvissä tapauksissa.

Eduskunta ei, toisin kuin markkinatuomioistuimen puheenjohtajan osalta oli laita, edellyttänyt lautakunnan puheenjohtajan toimen muuttamista päätoimiseksi. Kysymys siitä, voidaanko lautakunnan puheenjohtajan toimivaltaa lisätä eduskunnan edellyttämällä tavalla muuttamatta tehtävää samalla päätoimiseksi, on mahdollista selvittää vasta, kun on käytettävissä kokemuksia nyt esitetyn muutoksen vaikutuksista lautakunnan toimintaan ja puheenjohtajan tehtäviin.

3. Esityksen taloudelliset vaikutukset

Esityksellä ei ole välittömiä taloudellisia vaikutuksia.

4. Voimaantulo

Laki ehdotetaan saatettavaksi voimaan mahdollisimman pian sen jälkeen, kun eduskunta on sen hyväksynyt.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

kuluttajavalituslautakunnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kuluttajavalituslautakunnasta 20 päivänä tammikuuta 1978 annetun lain (42/78) 2 §:n 2 momentti näin kuuluvaksi:

2 §

Lautakunnan jäsenistä vähintään kolme määrätään jaoston puheenjohtajaksi. Yksi heistä määrätään lautakunnan varapuheenjohtajaksi. Jos puheenjohtaja tai jäsen toimikautenaan eroaa tai kuolee, on tilalle nimitettävä toinen henkilö jäljellä olevaksi ajaksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 29 päivänä maaliskuuta 1985

Tasavallan Presidentti
MAUNO KOIVISTO

Oikeusministeri *Christoffer Taxell*

Laki

kuluttajavalituslautakunnasta annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan kuluttajavalituslautakunnasta 20 päivänä tammikuuta 1978 annetun lain (42/78) 2 §:n 2 momentti näin kuuluvaksi:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

2 §

Lautakunnan *puheenjohtajan lisäksi* jäsenistä vähintään kolme määrätään jaoston puheenjohtajaksi. Yksi heistä määrätään lautakunnan varapuheenjohtajaksi. Jos puheenjohtaja tai jäsen toimikautenaan eroaa tai kuolee, on tilalle nimitettävä toinen henkilö jäljellä olevaksi ajaksi.

Lautakunnan jäsenistä vähintään kolme määrätään jaoston puheenjohtajaksi. Yksi heistä määrätään lautakunnan varapuheenjohtajaksi. Jos puheenjohtaja tai jäsen toimikautenaan eroaa tai kuolee, on tilalle nimitettävä toinen henkilö jäljellä olevaksi ajaksi.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä
kuuta 19 .*

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanemiseksi tarpeellisiin toimenpiteisiin.